

УДК 336.02:338.124.4

*І. М. Макаrchук,**к. е. н., доцент, доцент, кафедри фінансів, Університет Григорія Сковороди в Переяславі**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8434-5660>**А. М. Яременко,**к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту, Університет Григорія Сковороди в Переяславі**ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-3138-3369>**І. В. Грановська,**к. е. н., доцент, доцент, кафедри фінансів, Університет Григорія Сковороди в Переяславі**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4270-5001>**І. М. Макаrchук,**аспірант, Університет Григорія Сковороди в Переяславі**ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-7533-8148>*

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.4.127

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

*I. Makarchuk,**PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance,**Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav**L. Yaremenko,**PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management,**Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav**I. Hranovska,**PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance,**Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav**I. Makarchuk,**Postgraduate Student, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav*

DIRECTIONS FOR IMPROVING FINANCIAL MARKET REGULATION INSTRUMENTS IN TIME OF WAR

У статті проаналізовано різні напрями удосконалення інструментів регулювання фінансових ринків в умовах війни. Зазначаються основні виклики та ризики, які виникають на фінансових ринках під час конфліктних ситуацій. Розглядаються можливі шляхи зміцнення регуляторного середовища та заходи, спрямовані на забезпечення стабільності та безпеки фінансових ринків у періоди війни. Досліджуються стратегії та інструменти, які можуть використовуватися центральним банком, фінансовими установами та регулюючими органами для забезпечення ефективного функціонування ринків у складних умовах війни. Підкреслюється важливість вчасного та адаптивного реагування на зміни в геополітичній ситуації та ризики, що впливають з військових дій, з метою збереження фінансової стабільності та зниження впливу воєнних конфліктів на глобальну економіку.

The article examines the issue of regulating financial markets during military conflicts, which is extremely relevant due to the growing geopolitical tensions and challenges for the global economy. The author examines the impact of war on the stability of financial systems and the development of

effective strategies to ensure their sustainability. Particular attention is paid to the need to improve regulatory tools that will help minimize the negative consequences for the global economy. The article analyzes the current challenges for the financial sector, including cybersecurity threats, macroeconomic instability, and growing systemic risks. The author describes the role of the main participants in the financial ecosystem: providers and users of financial services, investors, as well as infrastructure and technology providers. It is noted that their harmonious cooperation is a key factor in ensuring the efficiency of financial markets. The author analyzes the actions of the National Bank of Ukraine aimed at maintaining macroeconomic stability, including the regulation of the foreign exchange market, support for inflationary targets, and the development of bond markets. Considerable attention is paid to the introduction of the second pillar of the pension system, which contributes to social guarantees and provides long-term resources for the economy. Significant emphasis is placed on financial stability, which is achieved through enhanced supervision, transparency, risk management, and support for competition. Reforming the banking system, developing macro-prudential policies, and dealing with non-performing loans (NPLs) have become important elements of efforts to increase confidence in financial institutions. The author describes positive developments in the development of modern financial services, such as accession to SEPA, the introduction of open banking, and the regulation of the virtual asset market. The article emphasizes the importance of cyber defense in times of war, including the fight against cyber attacks and the elimination of Russian and Belarusian software. In addition, the article analyzes the integration of Ukraine's financial sector into the European space, the implementation of EU legislation and cooperation with international financial institutions. The authors emphasize that these measures not only contribute to economic recovery, but also ensure the sustainable development of the financial sector. The results of the analysis show that the implemented reforms strengthen the country's financial stability, create preconditions for its economic growth, and ensure integration into the European economy. Thus, the development and implementation of effective regulatory instruments is the basis for the successful functioning of financial markets in times of crisis and conflict.

Ключові слова: регулювання фінансових ринків, війна, фінансовий сектор, фінансова стабільність, ризики фінансової системи, національний банк України, регуляторні заходи.

Key words: financial market regulation, war, financial sector, financial stability, financial system risks, National Bank of Ukraine, regulatory measures.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У зв'язку зі зростанням геополітичних конфліктів та загостренням військових протиріч на різних континентах, постає нагальна потреба у вивченні та розробці ефективних стратегій регулювання фінансових ринків під час періодів війни. В умовах небезпеки для стабільності економічного середовища та зростання ризику фінансових турбулентностей, важливо розглянути можливі шляхи покращення інструментів регулювання для забезпечення стійкості фінансових систем та мінімізації негативних наслідків війни на глобальну економіку. Така проблема стає особливо

актуальною в контексті постійно зростаючої загрози військових конфліктів та потенційного впливу цих конфліктів на фінансові ринки та світову економіку в цілому.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Науковці та аналітики вже звертали увагу на тему впливу військових конфліктів на фінансовий ринок. Різні аспекти даної проблематики були досліджені науковцями, такими як О.Д. Василик, З.М. Васильченко, А.П. Вожжова, А.О. Єпіфанов, М.М. Єрмошенко, Б.С. Івасів, В.В. Корнєєв, О.В. Козьменко, С.М. Козьменко, М.І. Крупка, Б.Л. Луців, М.І. Макаренко, М.І. Савлук, І.В. Сало, А.А. Пересада та інші.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою даної статті є дослідження та аналіз сучасних напрямів удосконалення інструментів регулювання фінансових ринків під час війни.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Учасники фінансової екосистеми прагнуть відповісти потребам своїх клієнтів, які, будучи домогосподарствами, бізнесами чи державними установами, використовують різноманітні фінансові послуги для досягнення своїх цілей. Клієнти, які користуються фінансовими послугами, є центральною фігурою щодо уваги всіх учасників фінансової екосистеми, і створення сприятливих умов для їхньої ефективної діяльності є головним завданням фінансового сектору в цілому. Для цього учасники фінансової екосистеми співпрацюють між собою, розробляючи актуальні послуги, продукти і сервіси для задоволення потреб клієнтів. Успіх роботи всієї екосистеми визначається гармонійною та взаємовигідною співпрацею між її учасниками, яка ґрунтується на відкритості та повазі один до одного.

В рамках фінансової екосистеми можна виділити чотири основні групи учасників:

1. Надавачі фінансових послуг: Це фінансові установи, а також, у відповідних випадках, інші юридичні особи або філії іноземних юридичних осіб, яким надано право надавати фінансові послуги відповідно до законодавства України.

2. Користувачі фінансових послуг: Це клієнти фінансових установ, які можуть бути домогосподарствами, бізнесом та державними органами.

3. Інвестори: Це іноземні та національні інвестори, які мають інтереси в фінансовому секторі та в економіці країни.

4. Провайдери інфраструктури та технологій: Це компанії та державні інституції, які надають різноманітні послуги, продукти, сервіси та рішення для надавачів фінансових послуг та інших учасників фінансового сектору, щоб збільшити цінність їхніх пропозицій для клієнтів. Сюди входять платіжні системи, надавачі платіжних послуг, служби інкасації/оброблення/зберігання готівки, розробники IT-рішень, телекомунікаційні оператори, оператори поштового зв'язку, центральні депозитарії, центральні контрагенти, оператори організованих ринків, торгові репозиторії, представники ринку віртуальних активів, фінтех-компанії, провайдери технологій розподіленого реєстру (DLT) [1].

Ця екосистема вимагає співпраці та координації між всіма учасниками з метою забезпечення ефективності та відповідності потребам клієнтів.

Фінансовий сектор України має бути стійким, ефективним, конкурентоспроможним і інтегрованим у міжнародний простір. Він повинен бути готовим відповідати викликам, активно розвиватися та сприяти відновленню економіки України.

Регулювання фінансового сектору має забезпечувати накопичення, розподіл і обіг фінансових ресурсів на основі принципів фінансової стабільності і фінансової інклюзії. Також важливими є аспекти кібербезпеки і впровадження передових технологій для підтримки еко-

номічного відновлення України і підвищення благополуччя громадян.

Удосконалення інструментів регулювання фінансових ринків включає декілька напрямків: макроекономічна стабільність, фінансова стабільність, фінансова система працює на відновлення країни, сучасні фінансові послуги, інституційна спроможність регуляторів та ФГВФО. Отже, зосередимося на баченні майбутнього фінансового сектору України.

Стабільність макроекономіки була збережена під час війни. Національний банк України прийняв заходи для послаблення валютних обмежень та переходу до більш гнучкого обмінного курсу, а також відновив спрямованість на інфляційні цілі. Ринок державних облігацій та облігацій місцевої позики працює ефективно та надійно, що підвищує попит і довіру до внутрішніх фінансових інструментів серед інвесторів. Збільшення податкових надходжень завдяки економічному зростанню, детінізації бізнесу та зниженню вартості обслуговування кредитів сприяє задоволенню потреб бюджету, що в свою чергу зменшує дефіцит бюджету. Реалізація оновленої стратегії управління державним боргом та реструктуризації боргів, накопичених у воєнний період, також є важливими кроками [2].

Україна впровадила другий рівень пенсійної системи, що разом з першим і третім рівнями сприяє покращенню соціальних гарантій і фінансовій стійкості пенсійної системи. Це сприяє розвитку капітальних ринків і забезпечує економіку довгостроковими фінансовими ресурсами. Заощадження на довгий термін стають популярними серед українців, що допомагає формувати довгострокові резерви для майбутніх інвестицій.

У цілому, макроекономічна стійкість була збережена і розвивається, а також розпочато фінансування широкомасштабних програм капітального оновлення.

Фінансова стабільність забезпечується завдяки спільним зусиллям регуляторів фінансового сектору та ФГВФО, які використовують єдині принципи для ефективного нагляду за учасниками фінансового сектору, регулювання, забезпечення прозорості, стимулювання конкуренції та контролю за концентрацією на фінансовому ринку. План заходів щодо усунення регуляторного арбітражу впроваджується, а питання, які важливі для фінансової стабільності та потребують спільних дій, обговорюються на засіданнях Ради з фінансової стабільності [1].

Основний акцент у досягненні фінансової стабільності зроблено на комплексному аналізі системних ризиків, що загрожують фінансовій стабільності, та на реагуванні на них через макропруденційну політику. Велика увага приділяється ранньому виявленню проблем в фінансових установах та ранньому втручанню, нагляду за фінансовими групами, оцінці ризиків відповідно до процесу наглядової перевірки та пруденційних нормативів, які відповідають вимогам актів ЄС, таких як CRD /CRR. Реформування вимог до банківського капіталу завершено, проведено незалежну оцінку якості активів (AQR), і регулярно оцінюється стійкість банків і банківської системи. Реалізується план дій з питань непрацюючих кредитів (NPL) [6].

Також зроблено акцент на посиленому надгляді за діяльністю учасників страхового ринку та кредитних

Таблиця 1. SWOT-аналіз фінансового ринку України

Вид фінансового ринку	Що зроблено	Що треба зробити
Валютний	Введено фіксований обмінний курс, регуляція валютного ринку	Стимулювати експорт шляхом розвитку експортних програм, зменшення адміністративних бар'єрів для експортерів, підтримка міжнародних контрактів.
Банківський	Запроваджено нові нормативи та стандарти банківської діяльності, підвищено прозорість	Посилити механізми забезпечення банківської стабільності, збільшити доступність фінансових послуг для населення та підтримку малого та середнього бізнесу.
Фондовий	Розширено функції та обсяги фондових бірж, впроваджено нові інструменти та ринки	Збільшити прозорість та ліквідність фондового ринку, привертати інвесторів, розвивати альтернативні інвестиційні можливості.
Страховий	Підвищено вимоги до страхових компаній, зміцнено фінансовий контроль	Розвивати інноваційні страхові продукти, зменшувати страхові ризики, підвищувати страхову освіту та свідомість населення.
Пенсійний	Реформовано систему пенсійного забезпечення, введено кумулятивну систему	Забезпечити фінансову стабільність пенсійної системи, підвищити рівень пенсій, враховуючи інфляцію та демографічні виклики.
Капіталовідповідальність	Введено механізми контролю та відповідальності для фінансових установ	Зміцнювати механізми нагляду та контролю, забезпечувати відповідальність за порушення правил та стандартів у фінансовому секторі.

Джерело: складено автором на основі [1, 2].

спілок. Завдяки моніторингу НБУ структур власності страховиків, поліпшенню корпоративного управління та дотриманню ними пруденційних вимог, фінансовий ринок страхування стає більш прозорим і конкурентоспроможним.

Сучасні фінансові послуги в Україні відзначаються позитивними зрушеннями. Всі сегменти фінансового ринку були очищені від проблемних установ, що призвело до відновлення довіри клієнтів до учасників ринку. Країна приєдналася до Єдиної зони платежів у євро (SEPA), і були впроваджені стандарти відкритого банкінгу.

Ринок віртуальних активів був регульований відповідно до європейських вимог, і продовжується розвиток технологій дистанційної ідентифікації для отримання фінансових послуг. Платформи для інноваційних фінансових рішень, такі як регуляторні платформи, активно розвиваються.

Запроваджено контроль за кіберзахистом фінансового сектору та боротьбу з кібератаками на ранніх стадіях. Була забезпечена нульова толерантність до програмного забезпечення з росії та білорусі на фінансовому ринку. Також відбувся перехід на електронний документообіг між суб'єктами ринку та державними установами, включаючи ФГВФО. Були розроблені та впроваджені уніфіковані бази даних, правила захисту інформації та механізми обміну інформацією через API. Крім того, створені відкриті консолідовані реєстри, які об'єднують інформацію з різних джерел, і існує єдина платформа для обміну інформацією та даними між регуляторами та ФГВФО. Упроваджуються практики електронного функціонування органів управління господарськими товариствами [3].

Регулятори фінансового ринку та ФГВФО активно працюють над забезпеченням своєї інституційної спро-

можності. Вони розробляють та оновлюють плани, спрямовані на забезпечення організаційної стійкості та безперервності основних бізнес-процесів. Також активно вдосконалюють стійкість об'єктів критичної інфраструктури та проводять навчання та тестування стійкості цих об'єктів перед потенційними вразливостями.

Організовано обмін інформацією про кібер-інциденти між регуляторами та ФГВФО та іншими установами критичної інфраструктури. Також впроваджуються проєктні методики управління, та здійснюється постійне вдосконалення процесів та розвиток компетенцій персоналу.

Була проведена початкова оцінка рівня імплементації актів права ЄС, зокрема у сфері фінансових послуг, для виявлення невідповідностей, які потрібно виправити перед приєднанням України до ЄС. На основі цього були розроблені пропозиції для Національної програми імплементації законодавства України до права ЄС в галузі фінансових послуг та законодавства про компанії [4; 6].

У рамках інтеграції до єдиного внутрішнього ринку фінансових послуг ЄС була проведена імплементація актів права ЄС, після чого була налагоджена взаємодія з Європейською Комісією та європейськими органами нагляду. Також створено представництва Національного банку України (або координаційні платформи) для співпраці з Європейським центральним банком, а також представництва регуляторів в Європейській Комісії та європейських органах нагляду, таких як EBA, ESMA, EIOPA. Регулятори створили експертний центр для обміну досвідом з міжнародними партнерами та спільно з центральними банками ЄС та Європейським центральним банком розробили платформу для залучення передового досвіду з метою сприяння євроінтеграційним процесам [5].

Також було налагоджено інституційне співробітництво ФГВФО зі страховиками депозитів та системами гарантування страхових виплат країн-членів ЄС, їх асоціаціями в рамках гармонізації законодавства у галузі гарантування вкладів та регулювання фінансових установ згідно з директивами ЄС.

Реалізація реформ у фінансовому секторі сприятиме зміцненню потенціалу України на шляху до перемоги, підтримці захисників України, створенню передумов для повоєнного відновлення та стійкого розвитку національної економіки. У фокусі уваги Стратегії реформ у фінансовому секторі України — забезпечення надійного та стабільного функціонування фінансової системи країни за будь-яких умов, європейська інтеграція фінансового сектору України та набуття режиму внутрішнього ринку з ЄС у сфері фінансових послуг. Стратегія сприятиме подальшому зміцненню регулювання та нагляду у фінансовому секторі. За умови сприятливих і стійких макроекономічних обставин передбачається поступова лібералізація фінансових ринків та повернення монетарної політики до режиму інфляційного таргетування з плаваючим обмінним курсом. Також планується поступове, скоординоване, безпечне згортання надзвичайних пруденційних заходів, що запроваджувались у фінансовому секторі на початку широкомасштабного вторгнення росії в Україну, а для реагування на потенційні майбутні потрясіння у фінансовому секторі використовувати спеціальні плани в разі непередбачуваних обставин [4; 7].

У світлі постійних змін у глобальній економічній та політичній ситуації Україна активно впроваджує стратегічні реформи в сфері фінансів з метою стимулювання економічного зростання, забезпечення фінансової стійкості та європейської інтеграції (табл. 1).

Цей аналіз надає огляд заходів, призначених для підтримки розвитку та стійкості фінансового сектору України, а також вказує на необхідність подальших заходів для досягнення поставлених цілей.

Пропозиції заходів щодо поліпшення роботи фінансових ринків в умовах війни з оцінкою їх сильних та слабких сторін

1. Стимулювання внутрішнього кредитування:

— Сильна сторона: Збільшення гривневих кредитів може забезпечити фінансову підтримку внутрішнього бізнесу та економіки, допомагаючи зберегти робочі місця та економічну стабільність.

— Слабка сторона: Залежність від внутрішнього кредиту може збільшити ризик для банків у разі загострення фінансової ситуації в країні.

2. Моніторинг та регулювання зовнішніх фінансових операцій:

— Сильна сторона: Зменшення валютного ризику і обмеження капітального відтоку можуть зберегти стабільність національної валюти та забезпечити стабільність обмінного курсу.

— Слабка сторона: Занадто суворі обмеження можуть спричинити зниження обсягів міжнародної торгівлі та інвестицій.

3. Розвиток кредитних програм для сільського господарства:

— Сильна сторона: Підтримка аграрного сектору може забезпечити продовольчу безпеку та збільшити виробництво сільськогосподарської продукції.

— Слабка сторона: Великий обсяг кредитів для аграрного сектору може створити ризики для банків, якщо сільське господарство зазнає труднощів.

4. Підтримка програми "Доступні кредити 5-7-9%":

— Сильна сторона: Ця програма може надавати фінансову підтримку бізнесу, сприяючи його виживанню та розвитку під час війни.

— Слабка сторона: Важливо контролювати цю програму, щоб уникнути зловживань та збитків для бюджету.

5. Збереження високого рівня ліквідності банків:

— Сильна сторона: Це допоможе уникнути фінансових криз та банкруств банків у важкий економічний період.

— Слабка сторона: Може спричинити зменшення інвестицій та кредитування з боку банків.

6. Заохочення іноземних інвестицій та реінвестицій:

— Сильна сторона: Іноземні інвестиції можуть забезпечити додатковий капітал для розвитку економіки.

— Слабка сторона: Необхідно зберігати контроль над іноземними інвестиціями, щоб уникнути втрати національного багатства.

7. Сприяння антивоєнним цілям через кредитування:

— Сильна сторона: Фінансування проектів, спрямованих на підтримку антивоєнних зусиль, може зміцнити позиції країни в світі та підтримати гуманітарні програми.

— Слабка сторона: Необхідно зберігати фінансову дисципліну та ефективний моніторинг витрат.

Ці заходи можуть сприяти підтримці економіки України в умовах війни, проте їх ефективність великою мірою залежить від правильного планування, моніторингу та контролю за виконанням.

Проаналізувавши прогнози та шляхи вдосконалення регулювання фінансових ринків в умовах воєнного конфлікту та післявоєнного періоду, можемо зробити такі висновки.

По-перше, прогнозування трендів фінансових ринків у воєнний та післявоєнний період є надзвичайно важливою задачею для ефективного управління фінансовою системою. Моделювання можливих сценаріїв розвитку ринків дозволяє регуляторам та учасникам ринку приймати обґрунтовані рішення та готуватися до можливих викликів та ризиків.

По-друге, вдосконалення інструментів регулювання фінансових ринків в умовах війни передбачає впровадження нових підходів та стратегій, які забезпечують стабільність та надійність фінансової системи. Серед найважливіших напрямів удосконалення можна виділити підвищення ролі макроруденційного нагляду, розвиток регулювання кібербезпеки та забезпечення доступу до фінансових послуг для населення та підприємств навіть у кризових умовах.

По-третє, необхідно продовжувати процес гармонізації законодавства та регуляторних норм України зі стандартами ЄС. Це дозволить створити сприятливі умови для роботи міжнародних банківських груп та сприяти сталому розвитку трансграничної діяльності. Іншим важливим аспектом є підтримка транспарентності на фінансових ринках, включаючи розробку стандартів звітності та обліку, які відповідають міжнародним стандартам.

По-четверте, слід активно працювати над розвитком ринку капіталу та спрямовувати зусилля на посилення регулятивного середовища для випуску цінних паперів та інших інвестиційних інструментів. Паралельно до цього, важливо забезпечити доступність фінансових послуг для малих і середніх підприємств, що є ключовими учасниками економіки, та розвивати програми фінансової інклюзивності. Необхідно постійно вдосконалювати інструменти регулювання фінансових ринків, забезпечуючи стабільність та сталий розвиток сектору, що відіграє ключову роль у розвитку економіки України та сприяє досягненню її стратегічних цілей щодо вступу до Європейського Союзу.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Таким чином, регулювання фінансових ринків у воєнний період є складною та відповідальною задачею, яка вимагає комплексного підходу та спільних зусиль від уряду, регуляторів, фінансових установ та інших учасників ринку. Вдосконалення інструментів регулювання та прогнозування допоможе забезпечити стабільність у воєнний період та розвиток фінансового ринку України у період повоєнної відбудови країни.

Література:

1. Данилишин Б. Прогноз на оптимізм: ситуація в економіці та фінансових ринках України. LB.ua. 28 вересня 2022. URL: https://lb.ua/blog/bogdan_danylyshyn/530853_prognoz_optimizm_situatsiya
2. Арутюнян С.С., Добриніна Л. В., Гуляєва В. М. Фінансовий ринок: навч. посібник за заг. ред. Арутюнян С. С. 2018. 484 с.
3. Anderson, M. (2023). "Investor Behavior in Turbulent Times: Case Studies from Conflict-Affected Regions" Financial Studies Journal, Vol. 22, No. 4, pp. 60—75.
4. Brown, A. (2023). "Financial Resilience in Times of Crisis: Lessons from Recent Conflicts." International Finance Review, Vol. 28, No. 4, pp. 75—92.
5. Crisis Management Strategies in Financial Markets (2022). World Bank Group. Available at: www.worldbank.org/crisisstrategies.
6. Didenko I., Hammadi H. Demand Forecast. Supply and Equilibrium Price on the Deposit Market: Methodology and Experience of Ukraine. Financial Markets, Institutions and Risks. 2017. № 1 (3). P. 34—43. URL: [http://doi.org/10.21272/fmir.1\(3\).34-43.2017](http://doi.org/10.21272/fmir.1(3).34-43.2017)
7. Economic Resilience Task Force Report (2023). European Central Bank (ECB). Available at: www.ecb.europa.eu/ertf2023.

References:

1. Danylyshyn, B. (2022), "Forecast for optimism: the situation in the economy and financial markets of Ukraine", available at: https://lb.ua/blog/bogdan_danylyshyn/530853_prognoz_optimizm_situatsiya (Accessed 25 Jan 2025).
2. Arutyunyan, S. S., Dobrynina, L. V. and Gulyaeva, V. M. (2018), Finansovyj rynek [Financial market], Kyiv, Ukraine.

3. Anderson, M. (2023), "Investor Behavior in Turbulent Times: Case Studies from Conflict-Affected Regions", Financial Studies Journal, Vol. 22, No. 4, pp. 60—75.

4. Brown, A. (2023), "Financial Resilience in Times of Crisis: Lessons from Recent Conflicts". International Finance Review, Vol. 28, No. 4, pp. 75—92.

5. World Bank Group (2022), "Crisis Management Strategies in Financial Markets", Available at: www.worldbank.org/crisisstrategies (Accessed 25 Jan 2025).

6. Didenko, I. and Hammadi, H. (2017), "Demand Forecast. Supply and Equilibrium Price on the Deposit Market: Methodology and Experience of Ukraine", Financial Markets, Institutions and Risks, vol. 1 (3), pp. 34—43. [http://doi.org/10.21272/fmir.1\(3\).34-43.2017](http://doi.org/10.21272/fmir.1(3).34-43.2017)

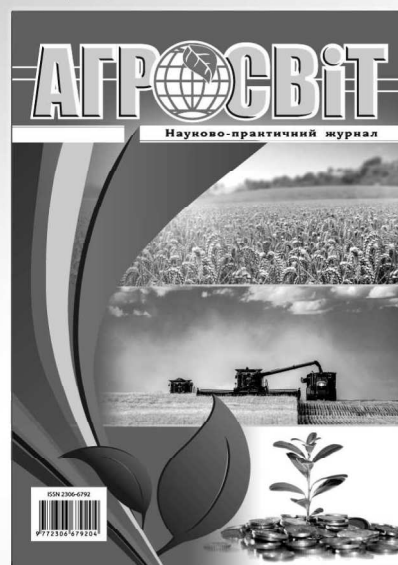
7. European Central Bank (ECB) (2023), "Economic Resilience Task Force Report", Available at: www.ecb.europa.eu/ertf2023 (Accessed 25 Jan 2025).

Стаття надійшла до редакції 07.02.2025 р.

АГРОСВІТ

<https://nayka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847



Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292